

Sisäministeriö
hare@intermin.fi
jukka.tukia@intermin.fi

KHT-yhdistys ry on johtava tilintarkastajia edustava edunvalvontajärjestö. Jäsenemme ovat tilintarkastuslain mukaisesti hyväksytyt KHT- ja HTM-tilintarkastajia, lain julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuksesta mukaisesti hyväksytyt JHTT-tilintarkastajia sekä tilintarkastusalan ja taloushallinnon asiantuntijoita. Tavoitteenamme on auttaa ammattikuntaa menestymään sekä tuomaan lisäarvoa elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle. Taloudellista raportointia ja alan käytäntöjä edistämällä olemme mukana rakentamassa perustaa suomalaisen yhteiskunnan kilpailukyvyille ja hyvinvoinnille. Yhdistykseen kuuluu yli 90 % Suomessa toimivista tilintarkastajista.

Lausuntopyyntö 5.11.2014 - SM025:00/2014

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE RAHANKERÄYSLAIKSI

Sisäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi uudeksi rahankeräyslaiksi. KHT-yhdistys ry esittää lausuntonaan seuraavan.

Ehdotetussa rahankeräyslain 11.4 §:ssä säädetään tilitysvastuusta sekä tilintarkastajan lausunnosta. Ehdotuksen mukaan tilintarkastajan lausunnossa on todettava, onko rahankeräys toimeenpantu ja saadut varat käytetty rahankeräyslupien ehtojen mukaisesti. Myös voimassaolevassa rahankeräyslaissa on sama vaatimus tilintarkastajan lausunnosta. Rahankeräysten tarkastuksissa on noussut esille seikkoja, joiden vuoksi tilintarkastajan lausuntoa koskevaa pykälää tulisi mielestämme muuttaa seuraavassa esitetyllä tavalla.

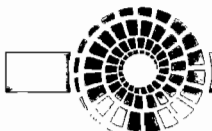
Tilintarkastajan lausunto rahankeräyksestä - tarkastuksen kohde

Mielestämme tarkastuksen kohteena tulisi olla rahankeräyksen toimeenpanon sijasta rahankeräystilitys. Rahankeräystilityksen voi tarkastaa tilintarkastuksen luonteisilla toimenpiteillä, kuten täsmäyttämällä tilityksessä esitetyt tuotot ja kulut kirjanpitoon. Sen sijaan rahankeräyksen toimeenpanon tarkastus ei ole niin yksiselitteinen asia, eikä sitä ilmeisesti ole myöskään tarkemmin määritelty. Toimeenpanon tarkastus ei lähtökohtaisesti ole sellainen alue, jolla tilintarkastajalla olisi erityisosaamista. Ylipäätään kun rahankeräyksen toimeenpanoa tarkastetaan jälkikäteen, on toimeenpanon todentaminen hankalaa.

Vuonna 2014 voimaantullutta rahankeräyslain muutosta koskeva hallituksen esitys sisälsi kansainvälisen vertailun. Siinä todettiin Tanskan osalta, että toimeenpannusta rahankeräyksestä ja sen tuloista ja menoista on tehtävä tilitys, jonka yhteydessä poliisille on esitettävä tilintarkastajan tarkastamat tilit. Tämä viitanee siihen, että Tanskassa tilintarkastaja tarkastaa vain "tilit". Tämä olisi myös Suomessa tarkoituksenmukaista.

Tilintarkastajan lausunto rahankeräyksestä - noudatettavat standardit ja käytetty terminologia

Tilintarkastajan eri tehtävien suorittamista ei tarkemmin ohjeisteta tilintarkastuslaissa, vaan siellä todetaan, että tilintarkastajan on noudatettava hyvää tilintarkastustapaa

tilintarkastuslaissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan. Kansainvälisissä tilintarkastusalan standardeissa, joita noudatetaan osana hyvää tilintarkastustapaa, puolestaan ohjeistetaan tarkemmin erilaisten tehtävien suorittamista ja niistä raportoimista.

Mielestämme rahankeräystilityksen tarkastukseen soveltuisi parhaiten erikseen sovittuja toimenpiteitä koskeva standardi. Tämän standardin mukaisesti suoritetusta työstä tilintarkastaja antaa "raportin". Standardia sovelletaan mm. EU:n puiteohjelmien (7. puiteohjelma, Horisontti 2020), Tekesin sekä jatkossa myös Raha-automaattiyhdistyksen antaman rahoituksen tarkastuksiin.

Katsomme, että laissa olisi perusteltua käyttää tilintarkastajan lausunnon sijaan ilmaisua tilintarkastajan raportti, sillä se on yleisilmaisua, joka ei esimerkiksi rajaa sovellettavaa standardia. Lausunto puolestaan sisältyy tilintarkastajan raporttiin, kun kyseessä on ns. varmennustoimeksianto. Mm. laissa raha-automaattivastuksista (lain muutos 24.5.2013/366, 18.3 §) käytetään ilmaisua tilintarkastajan raportti ja tarkastus suoritetaan Erikseen sovitut toimenpiteet -standardin mukaisesti. Raha-automaattiyhdistys on antanut erillisen ohjeen tarkastuksista ja mallin tilintarkastajan raportiksi.

Ohjeistuksen ja raporttimallin laatiminen

KHT-yhdistys on tehnyt pitkäaikaista yhteistyötä viranomaisten kanssa tilintarkastajia koskevan lainsäädännön kehittämiseksi ja tarkastusohjeistusten laatimiseksi. KHT-yhdistys on mm. laatinut yhteistyössä Tekesin kanssa mallin tilintarkastajan raportiksi, joka perustuu Tekesin rahoituksen yleisiin ehtoihin ja erikseen sovittuja toimenpiteitä koskevaan standardiin. Teemme mielellämme yhteistyötä viranomaisten kanssa tarkemman tarkastusohjeistuksen ja tilintarkastajan raporttimallin laatimiseksi rahankeräysten tarkastuksista.

Ehdotus muutetuksi lakitekstiksi

Edellä esitettyjen seikkojen perusteella ehdotamme, että ehdotettua 11.4 §:ää muutetaan alla olevan mukaisesti:

KHT-yhdistyksen ehdotus 11.4 §:ksi:

Jos rahankeräyksen toimeenpanija on sellainen oikeushenkilö, jolla on tilintarkastaja, tulee tilitykseen liittää tilintarkastajan raportti rahankeräystilityksestä.

Luonnos hallituksen esitykseksi 11.4 §:

"Jos rahankeräyksen toimeenpanija on sellainen oikeushenkilö, jolla on tilintarkastaja, tulee tilitykseen liittää tilintarkastajan lausunto. Tilintarkastajan lausunnossa on todettava, onko rahankeräys toimeenpantu ja saadut varat käytetty rahankeräysluvan ehtojen mukaisesti."

Olemme mielellämme mukana lain jatkovalmistelussa ja keskustelemme tarkemman ohjeistuksen ja tilintarkastajan raporttimallin laatimisesta.

Helsingissä 28. päivänä marraskuuta 2014

KHT-YHDISTYS - FÖRENINGEN CGR RY